

پنجتانه مونس

www.ketab.ir

سرشناسه: حبیب الهی ، مسعود. ۱۳۵۴

عنوان : چیستان

تکرار نام پدیدآور: گرد آورنده مسعود حبیب الهی.

مشخصات نشر: قم، مهر فاطمه، ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری: ۷۲ص. ممبور (رنگی)، جدول

فروست: مجموعه کتابهای ۷۲ دقیقه ای

بها: ۵۰۰۰۰ ریال ۵-۶۳-۶۸۵۳-۶۰۰-۹۷۸ ISBN

موضوع: چیستان

موضوع: معماها

رده بندی کنگره: ۹۰۱۳۹۵ ج ۲/۶۳۷۷ PN

رده بندی دیویی: ۷۹۸/۶

شماره مدرک: ۴۱۲۲۱۹۲

چیستان

مسعود حبیب الهی

ناشر: مهر فاطمه (س)

ویراستار: رقیه همایی

نوبت چاپ: اول، دی ماه ۱۳۹۵

چاپ: گل وردی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

شابک: ۵-۶۳-۶۸۵۳-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق این اثر محفوظ است

فهرست

۴۹		چیستان‌های کردی	۵		مقدمه
۴۹		پاسخ‌ها	۶		چیستان طبیعت
۵۰		چیستان‌های بختیاری	۶		پاسخ‌ها
۵۱		پاسخ‌ها	۷		چیستان میوه‌ها و گیاهان
۵۱		چیستان‌های لُری	۸		پاسخ‌ها
۵۲		پاسخ‌ها	۹		چیستان حیوانات
۵۳		چیستان‌های خراسانی	۱۰		پاسخ‌ها
۵۳		پاسخ‌ها	۱۱		چیستان اشیا
۵۳		چیستان‌های شاهرودی	۱۳		پاسخ‌ها
۵۴		پاسخ‌ها	۱۴		چیستان انسان و اشیای بدن انسان
۵۴		چیستان‌های مازندرانی	۱۵		چیستان شهرها
۵۵		پاسخ‌ها	۱۶		پاسخ‌ها
۵۶		چیستان‌های گیلانی	۱۶		چیستان خانواده
۵۶		پاسخ‌ها	۱۷		پاسخ‌ها
۵۶		معماهای قرآنی	۱۷		معماهای ریاضی
۵۶		قرآن، آیات و سوره‌ها	۱۷		بازی با اعداد
۶۰		پاسخ‌ها	۲۵		ضرب‌های جالب ریاضی
۶۳		بی‌نقص‌ها در قرآن	۲۷		چیستان‌های فکری
۶۴		پاسخ‌ها	۳۴		کیستان
۶۵		معماهای احکام	۳۷		چیستان‌های پرشی
۶۵		پاسخ‌ها	۴۰		پاسخ‌ها
۶۵		معماهای نماز	۴۳		بازی با جملات
۶۷		پاسخ‌ها	۴۴		انواع تست هوش
۶۸		معماهای اخلاقی	۴۴		تست هوش‌های کوتاه و جالب!
۶۸		پاسخ‌ها	۴۵		پاسخ
۶۸		معماهای پیامبران	۴۶		کشف سن دوستان
۷۰		پاسخ‌ها	۴۷		چیستان‌های رایج در برخی از نقاط کشور
			۴۷		چیستان آذربایجانی
			۴۸		پاسخ‌ها

مقدمه

چیستان مخفف «چیست آن» است که عبارت است از سؤال کردن از چیزی با دادن نشانی‌های آن به گونه‌ای که جواب دادن به آن مشکل باشد.

چیستان در عربی به معنای «لغز» است؛ لغز به سخن سخت و پیچیده‌ای گفته می‌شود که درک معنی آن نیاز به تفکر دارد در حقیقت چیستان، همان لغز است و چون به طریق سؤال و با کلمه‌ی «چیست آن» شروع می‌شود به آن «چیستان» می‌گویند.

معماها سخن است که معنی و مفهوم آن پوشیده باشد و به صورت رمز به جواب آن اشاره کند. ریاضی چیستان در ایران به زمان ساسانیان و قبل از آن برمی‌گردد.

قدیمی‌ترین چیستان‌ها، چیستان‌هایی است که در رساله‌ایی به نام «بوشت فریان و اخت» آمده است؛ در این رساله اخگر جادو به پنهانی سرکوب مردم شهری که «شهر حل‌کننده‌ی معما» نامیده می‌شدند، چیستان‌هایی بر سر مردم مطرح می‌کرد و کسانی که نمی‌توانستند جواب بدهند را می‌کشت. سرانجام، نوجوانی به نام بوشت به نام چیستان‌های او پاسخ می‌دهد.

در اواخر قرن سوم و اوایل قرن چهارم هجری عده‌ای از شاعران دوره‌ی سامانی با نام لغز و معما چیستان‌هایی سروده‌اند. چنان‌که در آثار رودکی، شاعر قرن چهارم، لغز دیده شده است.

در دوره‌ی غزنویان و سلجوقیان نیز شاعران چیستان‌هایی سروده‌اند از جمله‌ی آنها شاعرانی مانند: فرخی، منوچهری، امیر معزی، انوری و... لغز و معما باقی‌توان نام برد.

در دوره‌ی تیموریان نیز توجه زیادی به معماسازی شد. طوری که به نوشته‌ی علیشیرنویسی در مجالس النقایس در روزگار او (قرن نهم هجری) چند نفر معماسرا شده که کارشان تنها معماسازی بوده است.

گروهی نیز چنان مشغول این کار بودند که به معمایی می‌گفتند، مثل: میر حسین معصومی، شهاب الدین معمایی، مولانا محمد معمایی؛ در همین دوره بود که تقی‌الملک زبیدی درباره‌ی معما نوشته شد:

چنان که جامی شاعر بزرگ این قرن هفت رساله در این باره تألیف کرده است. بنابراین، چیستان‌ها بخشی از میراث خوب گذشتگان می‌باشند که طی سال‌ها و سده‌ها سینه به سینه انتقال یافته‌اند.

از روزگاران گذشته چیستان‌ها را برای سنجش هوش کودکان و نوجوانان به کار می‌بردند و ذهن کنجکاؤ آنها را وادار به تفکر می‌کردند.

هم اکنون نیز معما و چیستان یکی از سرگرمی‌های سالم و از وسایل سنجش هوش و تقویت حافظه محسوب می‌شود.

در این کتاب مجموعه‌ای از معماهای گوناگون و سرگرمی‌های دیگر مثل بازی با اعداد، بازی با جملات و چند نمونه تست هوش و... را جمع‌آوری نموده‌ایم امیدواریم تلاش مفیدی برای جذب کودکان و نوجوانان به سرگرمی سالم و تقویت حافظه‌ی آنان کرده باشیم.